

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. Тони Йонков Веков, д.м.н.,

Член на научното жури по процедура за заемане на академична длъжност „Доцент” по научната специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията” (03.01.53) в сектор „Социални и фармацевтични грижи” при Медицински Колеж на Медицински Университет-Плевен, обявен в Държавен вестник, бр.93 от 11.11.2014г.

В посочената процедура единствен кандидат е Христина Викторова Лебанова, доктор по фармация. Съгласно Заповед №143/27.01.2015г. на Ректора на Медицински университет -Плевен, съм определен за вътрешен член на Научното жури. На първото неprisъствено заседание съм избран за рецензент.

I. Кратки биографични данни

Христина Викторова Лебанова е родена в гр.София през 1985г. Завършила е френска езикова гимназия в София през 2004г. Дипломира се като магистър-фармацевт в Медицински университет-София, с отличен успех през 2009г. През 2014г. придобива втора магистърска степен по обществено здраве и здравен мениджмънт от Медицински университет-Плевен и специалност по линия на СДО - „Организация и икономиката на дистрибуторската и аптечната практика” от Медицински университет -София. През 2014г. защитава докторска степен в докторска програма „Фармакоикономика и фармацевтична регулация” с дисертационен труд на тема „Изследване на пациентите като източник на информация за системата за проследяване на лекарствената безопасност в България”.

Преминала е редица курсове в областта на фармацията в България и чужбина – методология на научните изследвания, фармакологична бдителност, проследяване на безопасността при ваксини, фармакоепидемиология. Преподавателската дейност на кандидата е свързана с учебните дисциплини „Лекарствена бдителност”, „Фармакоепидемиология” и „Регламенти и стандарти в медицината” в Медицински Университет-София и Нов Български Университет.

Член е на Международното дружество по лекарствена бдителност (ISoP) и на Международното дружество по фармациоепидемиология (ISPE). Владее отлично английски и френски език и има добри познания по испански език.

II. Оценка на научната дейност

Христина Лебанова е представила материалите за участие в конкурса съгласно изискванията на Правилника за развитие на академичния състав в Медицински университет–Плевен.

В настоящия конкурс кандидата участва с 60 заглавия на научни трудове, които се разпределят както следва: публикации, свързани с дисертационния труд – 5; научни публикации в чуждестранни списания – 8; научни публикации в български списания - 25; публикации в пълен текст в рецензирани научни сборници от научни форуми – 1; глави от учебници – 13; публикувани резюмета от научни форуми в чужбина – 13. Кандидата е първи автор в 23 (38%) от публикациите, което показва нейния значителен личен принос в публикуваните научни изследвания (табл.1). 15 от представените научни трудове са публикувани в авторитетни списания с импакт фактор – Drug Safety, Pharmacoepidemiology and Drug Safety, International Journal of Clinical Pharmacy, Bothalia. Общият импакт фактор на кандидата е IF= 24, 934. Според справката на централна медицинска библиотека са забелязани 32 цитирания (без автоцитати), от които 14 са в чуждестранни списания, което свидетелства за актуалността на научните трудове.

Таблица 1. Обща справка за научните трудове на Христина Лебанова, дф.

Публикации	Общо	Първи автор	Втори автор	Трети и последващ автор	с IF
В български списания	25	3 (12%)	9	13	-
В чуждестранни списания	8	3 (38%)	2	3	7
В пълен текст в рецензирани сборници от научни форуми	1	-	-	1	-
Глави от учебници	13	5 (38%)	8	-	-
Публикувани резюмета от научни форуми в чужбина	13	12 (92%)	1	-	8
Общо	60	23 (38%)	20	17	15

По тематична насоченост публикуваните научни трудове могат да се разпределят в няколко основни направления (табл. 2)

Табл. 2 Основни области и направления на научните трудове на Христина Лебанова, дф

Научна област/направление	Публикации №/бр.
1. Фармакоикономика	4 броя
1.1. Фармакоикономически проучвания на лекарствени продукти	№№ 18,25,29
1.2. Методични обзорни публикации	№19
2. Фармацевтична и лекарствена регулация	6 броя
2.1. Проучвания на растителни лекарствени продукти	№№ 10,12
2.2. Проучвания в направление клинична и болнична фармация	№ 7
2.3. Фармацевтичен маркетинг	№№ 17,27,34
3. Проследяване на лекарствената безопасност	10 броя
3.1. Фармакоепидемиология	№№ 2,3
3.2. Фармакологична бдителност и лекарствена безопасност	№№ 1,4,5,9,11,14,15,32
4. Клинична и фармацевтична практика	12 броя
4.1. Лекарствена употреба	№№ 6,23,30
4.2. Клинична практика	№ 26
4.3. Фармацевтична практика	№№ 8,13,16,20,21,22,24,28
5. Публикации в други направления	3 броя

Прави впечатление широкият научен интерес на кандидата в основните направления на социалната фармация и фокуса върху съвременните и бързо развиващи се области, като фармакоепидемиология и фармакоикономика.

Научните трудове на Христина Лебанова се характеризират с разнообразни научно-теоретични, методични и приложни приноси.

1. Научно – теоретични приноси:

- Създадени са модели за проследяване на лекарствената безопасност на растителни лекарствени продукти за нуждите на лекарствената и фармацевтична регулация, които са апробирани за растителни продукти, съдържащи екстракти от жълт кантарион.
- Разработени са теоретични и методични насоки, които спомагат за функционирането на националната система за лекарствено наблюдение.

За първи път в България е проведено изследване върху потенциала на пациентите (потребителите) за участие в системата за проследяване на лекарствената безопасност. Систематизирани са основните фактори, които повлияват качеството на съобщенията на пациентите за нежелани лекарствени реакции и възможностите за подобряването им.

- Посочени са нови насоки на проучванията в областта на лекарствената безопасност – мониторинг на медицински изделия и други здравни продукти и услуги, оценка на риска от грешки при работа с лекарствени продукти с подобни имена и др.

2. Научно – методични приноси:

- Създадена е адаптирана методика за оценка на качеството на лекарствената информация в интернет.
- Адаптирани и приложени са методи и техники за проучване на функционирането на системата за лекарствена безопасност и отношението на пациентите към нея.

3. Научно – приложни приноси:

- Проучени са специфични въпроси, свързани с въвеждането в практиката на услугите с добавена стойност в аптеките, и ролята на качеството на лекарствената информация за безопасността на пациентите. Резултатите, изводите и препоръките от проучванията могат да бъдат използвани от национални и регионални власти и институции, пациентски организации и други при разработването на програми за подобряване на информираността на пациентите и развитието на системата на здравеопазването

Подробното описание на научно-теоретичните, методичните и приложните приноси са представени обективно от кандидата, в разработената авторска справка, която приемам без никакви забележки.

III. Оценка на научната активност на Христина Либанова.

Кандидата демонстрира висока научна активност. Участник е в 5 национални и 12 международни научни прояви. Участва в три национални научно-изследвателски проекта, на единият от които е и ръководител. Всички проекти са

свързани с наблюдението и управлението на информацията за нежелани лекарствени реакции. Христина Лебанова е член на две международни професионални организации – International Society of Pharmacovigilance и International Society of Pharmacoepidemiology. Многократно е канена и участвала като рецензент на публикации в чуждестранни издания, част от които са с импакт фактор – Archives of Medical Science (IF=1.890) и European Journal of Hospital Pharmacy (IF=0.471). Всички тези факти и големият брой цитати потвърждават международното признание на научните постижения и активност на Христина Лебанова.

IV. Оценка на учебно-преподавателската дейност.

Христина Лебанова е представила справка за учебната натовареност през последните 3 години, съгласно изискванията на Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет -Плевен. Водила е упражнения по следните дисциплини – фармкоепидемиология, фармкоепидемиология и фармацевтичен постмаркетинг, стандарти за постмаркетингов контрол и стандарти за лекарствена комуникация. Има авторско участие в 2 учебни пособия. Кандидата участва и като преподавател в акредитираното продължаващо следдипломно обучение на магистър-фармацевти в рамките на преподавателската програма на Български фармацевтичен съюз.

V. Заключение

Магистър фармацевт Христина Лебанова се представя в настоящия конкурс със значителен брой публикации, цитирания и импакт фактор, които превишават минималните количествени научно-метрични изисквания, съгласно правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет -Плевен. В обобщение на предоставените материали, може да се направи заключението, че кандидата отговоря на количествените критерии за заемане на академичната длъжност „Доцент” в Медицински университет –Плевен (табл.3) като научно-изследователската дейност на Христина Лебанова надвишава многократно количествените изисквания.

Таблица 3. Сравнителен анализ на количествените изисквания за заемане на акад.длъжност доцент и научните трудове на Христина Лебанова.

Публикации	Доцент /минимум/	Христина Лебанова, дф
Общ брой публикации	25	60 (+240%)
В т.ч. в международни списания	3	22 (+730%)
Самостоятелен или първи автор	10	23 (230%)
Импакт-фактор /общ/	>5	24,934 (+498%)
Цитирания	10	32 (+320%)

Това ми дава основание да гласувам положително и да предложа на уважаемото жури да избере Христина Викторова Лебанова, доктор по фармация, за заемане на академичната длъжност „Доцент“.

12.02.2015г.

София

Рецензент:

/проф. Тони Веков, дмн/